

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 110
van **FREYA SAEYS**
datum: 15 december 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Vlaams Team Gedraginszichten - Samenstelling en werking

In de vergadering van de Commissie voor Algemeen beleid, Financiën en Begroting van 13 december liet de minister zich ontvallen dat er reeds effectief een Team Gedraginszichten opgericht werd binnen de Vlaamse administratie, meer bepaald binnen het departement Kanselarij en Bestuur. In de conceptnota viel te lezen dat het team in de opstartfase zit. Dat team moet optreden als trekker - niet alleen voor de uitvoering van het 'Actieplan Gedrag & Klimaataanpak' - maar ook adviseren over de manier waarop de departementen en agentschappen gebruik kunnen maken van de gedraginszichten en die kennis toepassen bij de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het beleid. Dit team heeft dus een belangrijke rol om het verhaal van gedraginszichten te doen slagen. De minister deelde mee dat het team is samengesteld uit vier personen. Die vier hebben echter ook andere opdrachten, wat neerkomt op twee voltijdse equivalenten (vte).

Dit team werd opgericht naar aanleiding van het voorstel van resolutie dat goedgekeurd werd in het Vlaams Parlement op 26 oktober (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16 nr. 852/1). Hierin werd niet alleen gevraagd om de kennis en ervaring te bundelen binnen een Vlaams Team Gedragswetenschappen, maar om ook nauw samen te werken met de academische wereld. Bovendien werd ook in de mogelijkheid voorzien om jaarlijks pilootinitiatieven te selecteren - die ingegeven kunnen worden via parlementaire weg - waarbij de uitvoering van gedragswetenschappen wordt toegepast.

In zijn antwoord vroeg de minister om mijn andere bijvragen schriftelijk te stellen. Vandaar deze schriftelijke vraag.

1. Wat is de reële tijdsbesteding van elk van deze vier personen van het Team Gedraginszichten wat betreft de introductie van de inzichten uit gedragswetenschappen in het beleid?
2. Welke achtergrond hebben de vier personen van het Team Gedraginszichten? Op welke manier zijn zij vertrouwd met de kennis van gedragswetenschappen?
3. Is het de bedoeling om het team nog uit te breiden? Zullen deze mensen zich fulltime kunnen bezighouden met het operationele luik?

4. Waaruit bestaat de raamcontract met Tempera? Voor hoelang en voor welk bedrag werd dit contract afgesloten? Zal het onderzoeksbureau of communicatiebureau gebruik maken van 'randomized controlled trials'?
5. Op welke manier kan de academische sector samenwerken met Tempera? Welke meerwaarde zit er voor de academici in? Met andere woorden is er geen risico dat men de link met de academische wereld zal doorknippen terwijl daar juist de gedragsexperts zitten? Kan er geen raamcontract gemaakt worden met een universitair departement om samenwerking mogelijk te maken?
6. Hoeveel keer is het platform voor academici en experts reeds samengekomen? Wanneer vonden deze bijeenkomsten plaats en wat was de agenda van elk van deze bijeenkomsten ? Zal dat op korte termijn opnieuw gebeuren?
7. In de resolutie kon men lezen dat parlementsleden ook initiatieven konden nemen voor projecten.

Is reeds beslist op welk ogenblik parlementsleden de onderwerpen voor projecten kunnen aandragen? Heeft de minister over de procedure reeds afspraken gemaakt met de voorzitter van het Vlaams Parlement? Zo ja, welke? Zo niet, wanneer zal hij dat doen?

8. Zal het jaarrapport ook een zelfevaluatie over de werking van het team en onderzoeksbureau bevatten? Welke doelstellingen legt de minister het Team Gedragswetenschappen op?
9. Welke taakstellingen en doelstellingen worden opgelegd aan het 'steunpunt bestuurlijke vernieuwing'? Hoe zal de interactie met het Team gebeuren? Hoeveel vte's werken hierop binnen het steunpunt?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 110 van 15 december 2016

van **FREYA SAEYS**

1. Zoals ik op 13 december 2016 reeds heb meegedeeld in antwoord op uw vraag om uitleg nr. 601 bestaat het team Gedraginsichten uit 4 personen die samen 2 VTE besteden voor de invulling van de taken en opdrachten m.b.t. de introductie van gedraginsichten in de beleidsvoering. Uiteraard is dat een gemiddelde en zal de reële tijdsbesteding in bepaalde periodes hoger of lager zijn, afhankelijk van de totaliteit aan opdrachten van de verschillende leden van het team.
2. Twee teamleden hebben een jarenlange professionele ervaring in onderzoek en waren voorheen werkzaam bij de toenmalige Studiedienst van de Vlaamse Regering. Eén van hen werkte een tijd bij het Policy Lab van het Joint Research Centre van de Europese Commissie (dat onder meer ook onderzoek doet naar de toepassing van gedraginsichten). De andere twee teamleden hebben een jarenlange ervaring in communicatie, sociale marketing, communicatieonderzoek en projectwerking.

De leden van het team zijn dus zelf geen gedragswetenschappers maar zij zijn (en maken zich verder) met de materie wel vertrouwd via lectuur, vormingen en professionele dialoog.

Als ambtenaren van het departement Kanselarij en Bestuur zijn zij met die bagage en ervaring goed geplaatst om invulling te geven aan de opdrachten van het team, namelijk :

- de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid adviseren over het gebruik maken en toepassen van gedraginsichten bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het Vlaams beleid
- fungeren als kennis- en ervaringsdelingsplatform, en daarvoor de contacten coördineren met de academische wereld, met universiteiten en hogescholen, maar ook met andere wetenschappers en vorsers, met onderzoeksinstituten, onderzoeksbedrijven. Op die manier willen we komen tot een meer gestroomlijnde benadering in Vlaanderen en een betere afstemming met de beleidsbehoeften van de Vlaamse overheid.

Het departement heeft daarvoor ook een raamovereenkomst gesloten voor een termijn van vier jaar met een gespecialiseerd onderzoeksbureau (Tempera) op basis waarvan de entiteiten van de Vlaamse overheid bestellingen kunnen plaatsen om welbepaalde projecten te begeleiden en te ondersteunen.

3. Naarmate het project vordert zal ik, samen met de leidend ambtenaar van het Departement Kanselarij en Bestuur, de werking en de samenstelling van het team evalueren. Indien zou blijken dat een capaciteitsuitbreiding noodzakelijk is, of dat andere competenties moeten aangetrokken worden, zal ik de mogelijkheden daartoe onderzoeken. Uiteraard moet dat gebeuren binnen de klijtlijnen die de Vlaamse overheid hanteert op het vlak van budgetten en van personeel.
4. De raamovereenkomst "Uitvoeren van onderzoeken om inzicht te verkrijgen in drempels en hefbomen om de effectiviteit van beleid en communicatie te versterken" is een zogenaamde bestellingsopdracht waarop de entiteiten van de Vlaamse overheid

met eigen budget bestellingen kunnen plaatsen. De raamovereenkomst loopt over een periode van 4 jaar en neemt een einde op 17 april 2020, tenzij het maximumbedrag aan bestellingen (namelijk 1,5 mio euro incl. btw) al vroeger zou bereikt worden.

De opdracht heeft betrekking op het uitvoeren van onderzoek naar drempels en hefbomen in houding en gedrag om met deze kennis de juiste (beleids)keuzes te kunnen nemen en daarbij het juiste instrument te gebruiken.

Voor elke opdracht zal Tempera een projectmatige aanpak uitwerken met de onderscheiden fases, timing en gewenste resultaten, en waarin duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden omschreven zijn van de bestellende entiteit, het Departement Kanselarij en Bestuur, en alle interne en externe adviseurs of experts.

Tempera moet ook zorgen voor het definiëren van een onderzoeksopzet die tegemoet komt aan de reële behoeften van de bestellende entiteit en instaan voor de keuze van de gepaste methodiek en de selectie van een onderzoekspopulatie.

Wanneer een gedragswetenschappelijk experiment nodig is kiest Tempera daarvoor de meest adequate onderzoeksmethode. Het gebruik van 'randomised controlled trial' behoort tot de mogelijkheden.

5. De raamovereenkomst laat flexibiliteit toe. Het staat Tempera vrij om academici in onderaanneming te betrekken wanneer zij offertes maakt als antwoord op bestellingen door entiteiten van de Vlaamse overheid. Evenzeer staat het die opdrachtgevers vrij om hun projecten op een dusdanige manier te benaderen dat zowel de academische wereld als Tempera een rol kunnen vervullen.

De raamovereenkomst met Tempera is ook maar een mogelijkheid die aangeboden wordt aan de entiteiten van de Vlaamse overheid. Niets belet hen om, indien zij dat voor een bepaald project aangewezen achten, rechtstreeks een overeenkomst af te sluiten met een ander bureau, een universiteit of een andere onderzoeksinstelling.

6. In april 2016 heeft een zeer leerrijke en constructieve rondetafel plaatsgevonden, waarbij is ingegaan op de volgende vragen:
 - welke opportuniteiten ziet u voor de Vlaamse overheid om dat "beleid met kennis van gedrag" vorm te geven?
 - hoe ziet u zichzelf een inbreng geven, of welke inbreng kunnen u en uw collega's precies geven?
 - hoe ziet u het onderzoeksinitiatief in uw universiteit eventueel groeien om meer input te kunnen geven en welke weg kan daar worden afgelegd?

Naderhand volgden nog een aantal gesprekken met individuele onderzoekers.

In de nabije toekomst is het vooral de bedoeling om samenwerking tot stand te brengen in concrete projecten, onderzoeken en experimenten. Parallel zal in 2017 een netwerk opgebouwd worden van geïnteresseerde ambtenaren van de Vlaamse en andere overheden, academici, enz.

7. De resolutie bepaalt dat het Vlaams Parlement voorstellen kan formuleren van onderwerpen voor dewelke de toepassing van gedragswetenschappen een meerwaarde zou kunnen bieden. Het komt toe aan het Vlaams Parlement om een beslissing te nemen over de wijze waarop dit in de praktijk zal gebracht worden. Voor zover mij bekend, is een dergelijke beslissing nog niet getroffen. Ik zal dit bespreken met de Voorzitter van het Vlaams Parlement in het eerstvolgende overleg over de samenwerking tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering.

8. De jaarlijkse voortgangsrapportage, zoals vooropgesteld in de resolutie, heeft betrekking op de inhoudelijke aspecten van het project. De toepassing van de raamovereenkomst door Tempera zal deel uitmaken van de evaluatie van het project.

De evaluatie van het team Gedragsinzichten, als onderdeel van de administratie (departement Kanselarij en Bestuur) behoort tot de exclusieve bevoegdheid van de uitvoerende macht. De doelstellingen voor het team (cf. supra) zullen gevat worden in het ondernemingsplan van het departement. De jaarrapporteringen over de ondernemingsplannen van de entiteiten van de Vlaamse overheid worden gepubliceerd op diens website en zijn dus raadpleegbaar door het Vlaams Parlement.

9. Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing zal onderzoek uitvoeren naar het verankeren van inzichten in gedragsassumpties als hefboom voor effectiever beleid. Dit onderzoek richt zich op het verspreiden van inzichten op dat vlak en op het aanmoedigen van praktijken die steunen op deze inzichten, rekening houdend met de mogelijkheden, beperkingen en toepasbaarheid ervan. Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing geeft op deze wijze een diepgaande invulling aan zijn rol als 'knowledge broker'. Concreet beslaat dit onderzoek 3 werkpakketten die deze rol vorm geven. De vooropgestelde tijdsbesteding bedraagt 22 maanden VTE.

Mijn diensten onderzoeken momenteel met het steunpunt of we een matrix kunnen maken (een soort "behavioural insights database") die inventariseert wat er aan cases of onderzoek bestaat en waar welke onderzoekers mee bezig zijn. Het is de bedoeling dat doorzoekbaar te maken per beleidsthema, zodat het een praktisch werkinstrument wordt voor de Vlaamse beleidsmakers en ambtenaren.